

Шеста Международна олимпиада по теоретична,
математическа и приложна лингвистика

България, Слънчев бряг, 4–9 август 2008 г.

Решения на задачите от индивидуалното състезание

Задача №1. Правила:

1. Апострофът означава дължина, ако следва след гласна буква, а ако е след съгласна, се чете като [ə].
2. Буквата **w** означава закръгляне на устните, ако следва след съгласна, и звука [w] в останалите случаи.
3. [ə] се произнася, макар че не се пише, между кой да е съгласен звук и следващ сонорен ([l m n]).
4. [ə] се произнася също пред струпване на съгласни звукове в началото на думата.
5. **p t j g gw q qw** се произнасят като звучни съгласни ([b d j g g^w ɥ ɣ^w]) в началото на думата или между гласни и като беззвучни ([p t c k k^w x x^w]) в края на думата или до друг съгласен звук.

Отговори:

(a) 12 [əksənχəyon], 13 [ətχəbox], 14 [gəmjəmin], 15 [emtoɣ^watk], 16 [dəbəlç];

(b) 17 *tp'te'sn*, 18 *mtesgm*, 19 *alapt'g*, 20 *glamen*.

Задача №2. (a) Правила:

1. Брой срички. Всеки ред съдържа 6 срички.
2. Алитерация. Вж. условието на задачата.
3. Вътрешна рима. Да означим гласните (и съчетанията от гласни) от един ред с V_1, V_2, \dots, V_6 . Поне един съгласен звук, непосредствено следващ след V_5 , трябва да следва непосредствено и след V_n ($n = 1, 2$ или 3). В четните редове при това $V_n = V_5$.

Например срв. редове IV, 1–6 (алитерациите са с дебели шрифтове, вътрешните рими са подчертани):

IV

- 1 háði gramr, þars gnúðu,
- 2 geira hregg við seggi,
- 3 (rauð fnýsti ben blóði)
- 4 bryngögl í dyn Skoglar,
- 5 þás á raun fyr ræsi
- 6 (réð egglituðr seggir ...)

(b) Оставащи думи: **hœgra**, **smíði**.

V

- 1 a ríks (þreifsk reiddra øxa
- 2 b rymr ; knóttu spjór c glymjá)
- 3 d svartskyggð bitu seggi
- 4 e sverð þjóðkonungs ferðar,
- 5 þás (f hugfýldra hólða)
- 6 g hlaut h andskoti i Gauta
- 7 (hór vas j songr of k svírum)
- 8 l sigr (flugbeiddra m vígra).

Задача №3. И в двата езика определения идва след определяемото.

(a) <i>jun</i>	кост	
<i>i-jun</i>	скелет	(множество кости)
<i>i-wahnawa</i>	китка банани	(множество банани)
<i>i-drai</i>	календар	(множество дни)
<i>drai-hmitrötr</i>	неделя	(свещен ден)
<i>gaa-hmitrötr</i>	олтар	(свещено място)
<i>uma-hmitrötr</i>	църква	(свещена къща)
<i>ngöne-uma</i>	стена	(граница на къща)
<i>ngöne-gejë</i>	бряг	(граница на вода)
<i>nyine-thin</i>	шило	(инструмент за бодене)
<hr/>		
<i>tii</i>	пиша	
<i>bé-tii</i>	молив	(инструмент за писане)
<i>bé-wöli</i>	вилаца	(инструмент за бодене)
<i>wöta</i>	животно	
<i>bé-wöli-wöta</i>	шпора	(инструмент за бодене на животно)
<i>bé-ödu</i>	чаша	(инструмент за пиене)
<i>ba-jié</i>	бряг	(граница на вода)
<i>ba-bwén</i>	зрач	(граница на нощ)
<i>a-pulut</i>	легло	(място за спане)

(b) *wahnawa* ‘банан’, *drai* ‘ден’, *wöli* ‘бода’, *pulut* ‘спя’.

(c) *i-bii* ‘рой пчели (множество пчели)’, *tusi-hmitrötr* ‘Библия (свещена книга)’.

Задача №4. Съществителните в тази задача получават следните наставки:

1. **-kasm** ‘горе’, **-kotoya** ‘за’, **-pit** ‘с’;
2. **-šeh** ‘като, сякаш’;
3. **-ta?m** мн. ч.;
4. **-tih** ‘само (съвсем, точно)’.

Ако следват след носова съгласна (**m, n, ŋ**), преградните **p, t, k** стават звучни (съотв. **b, d, g**). Ако **k** следва след **y**, звуковете си разменят местата.

Притежанието се изразява с местоименията **?as** ‘мой’ и **mis** ‘твой’; ако съществителното започва с преградна съгласна, тя се озвучава, а пред нея се появява съответната носова.

(a) ca?yasmatih	точно над лозата
kamŋšeh	като сянка
?as mok	моята царица
mis ndacta?m	твоите зъби
pahsunbit	с тиквичката
perolkotoyašehta?m	сякаш за чайниците

(b) за стола	pokskukyotoya
с моя чайник	?as mberolpit
съвсем като планина	kosakšehtih
стълбове	komda?m
над сенките	kamŋgasmata?m
твоят град	mis ŋgumgu

Задача №5. Ескимоските изречения имат следната обща структура:

	X-(q)		V-		'X (ce) V.'
	X-(q)	Y-(r)mik	V-si-		'X V един Y.'
X-up	Y-(q)		V-		'X V Y-a.'

където X и Y са съществителни, а V е глаголът. Ако съществителното получава окончание **-q** като определеното допълнение или като подлог в изречение без определеното допълнение, то получава и **-r** пред окончанието **-mik** като неопределеното допълнение (**nanu-q — nanu-r-mik; iluaqhaji — iluaqhaji-mik**). За да се каже 'твой', **-(q)** се заменя с **-it**, а **-up** — с **-vit**.

Глаголът получава следните наставки:

- **-j** след гласна или **-t** след съгласна;
- окончание за лицата на подлога и на определеното допълнение, ако го има:

- в първите две схеми: **-u-tit** '2', **-u-q** '3';
- в третата схема: **-a-it** '2/3', **-a-nga** '3/3', **-a-atit** '3/2'.

Преходен глагол без допълнение се тълкува като възвратен.

- (a) 13. Вълкът видя шамана ти.
14. Бялата ти мечка нарани едно момче.
15. Ловецът ти се излекува.
16. Ти застреля учителя.
17. Ти дойде.
18. Ти излекува един ловец.
- (b) 19. *Angatkuup aanniqtaatit.*
20. *Ilinniaqtitsijiup inuuhuktuq takujanga.*
21. *Amaruit ukiakhaqtuq.*
22. *Qingmirmik qukiqsijutit.*
23. *Qingmiit ilinniaqtitsijimik aanniqsijuq.*